

Tendències

Tradicions i espècies ornitològiques

Els últims refilets

El pla per reprendre les captures d'aus cantadores aixeca polèmica

ANTONIO CERRILLO
Barcelona

Té sentit actualment que es capturin petites aus en la naturalesa per fer-les servir en concursos de cant? És legítima aquesta presa perquè els ocells mascles continuen exhibint els millors refilets? O es tracta d'una activitat impròpia d'una època en què la preocupació se centra més a preservar les espècies?

Aquest és el debat que han llançat els grups conservacionistes catalans, que han expressat la seva oposició a un decret preparat pel Govern català que permetrà reprendre la captura d'aquestes petites aus (cadenera, pinsà, verdum i passerell), utilitzades

El litigi per les arts no selectives

■ Depana va denunciar durant anys la captura d'aquestes aus amb vesc (goma d'enganxar), fet que provocava la mort d'altres espècies, fins que els jutges la van prohibir perquè és un art no selectiu. El 2009 la directora general de Medi Natural, Núria Buenaventura (ICV), va tornar a donar 3.374 autoritzacions per capturar amb vesc, "amb finalitats científiques". Va ser imputada i el fiscal li demana vuit anys i mig d'inhabilitació.

tradicionalment en els concursos de cant. El pla no està exempt de polèmica, ja que els permisos per capturar aquests ocells havien quedat interromputs els dos últims anys, la qual cosa va fer pensar que quedarien desterrats de forma definitiva a Catalunya.

El decret, actualment pendent d'aprovació en el Consell de Govern, preveu autoritzar la captura de fins a 53.169 ocells de la família dels fringíl·lids aquest mateix any i un total de 155.000 fins a l'any 2018, data que ha fixat la Unió Europea per posar fi a aquestes pràctiques.

El Departament d'Agricultura concedirà aquestes autoritzacions amb l'argument que les aus serviran per a la cria en captivitat, i, a més, seran capturades amb un sistema selectiu (xarxes abatibles).

El Departament d'Agricultura defensa el seu pla dient que la normativa europea permet la presa d'aus silvestres per a concursos de cant si es tracta d'un nombre limitat i no es disposa de solucions més satisfactòries.

No obstant això, la Unió Europea ha concedit un període transitori en què permetrà als ocellaires continuar capturant en la naturalesa per tenir un estoc de parelles reproductores en captivitat. Així doncs, les captures en la naturalesa tenen data de caducitat: l'any 2018. I, a més, hi ha un pacte entre la Unió

Europea i el Govern espanyol perquè les comunitats autònomes vagin reduint progressivament les captures fins que acabi aquell any.

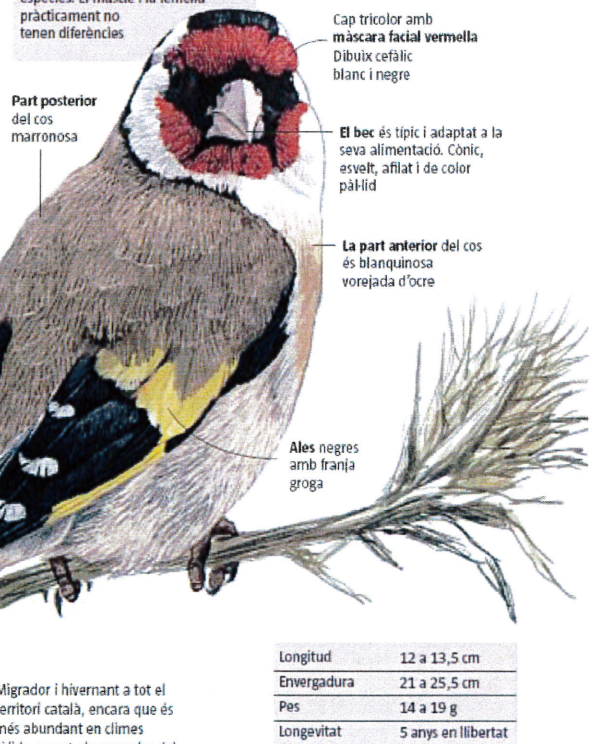
Marta Gumà, presidenta de la Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural (Depana), afirma que el nombre d'exemplars que es podran capturar és "excessiu" i reclama ja el final d'aquestes pràctiques que considera "desfasades".

"Capturar més de 150.000 aus en cinc anys no es pot jutjar com una excepcionalitat". L'organització Depana al·lega que les poblacions nidificants de tres de les quatre espècies en qüestió (exceptuada la del pinsà) han patit retrocessos d'entre el 20% i el 30% durant els últims dotze anys, i que l'Institut Català d'Ornitologia (ICO) ha catalogat el seu estat de conservació en la categoria de "vulnerables".

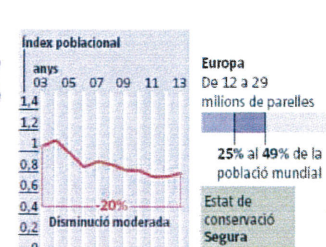
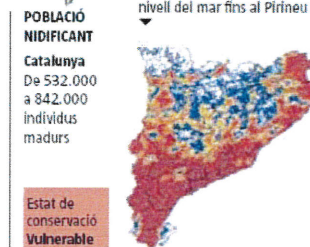
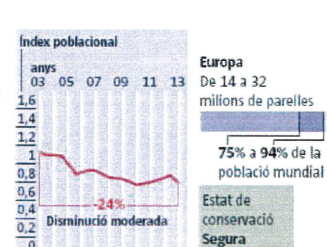
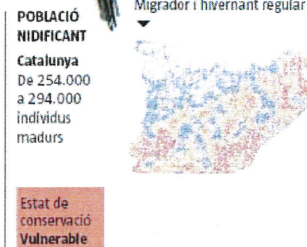
"Com pot ser que l'any 2011 s'autoritessin les captures de femelles per primera vegada, amb l'argument que així s'afavoriria la cria en captiveri i es deixaria d'agafar més ocells, i que ara, tres anys després, s'autoritzen noves preses?", es pregunta Gumà.

Cadenera *Carduelis carduelis*

A causa del seu cap tricolor i a la seva conspicua coloració de les ales, resulta inconfusible amb altres espècies. El mascle i la femella pràcticament no tenen diferències

Els mapes mostren les possibilitats de detectar exemplars de cada espècie durant el període reproductor

Font: Servidor d'Informació Ornitològica de Catalunya

LES CAPTURES ANIRAN BAIXANT FINS AL 2018

53.169

Nombre d'aus que es podran capturar aquest any a Catalunya segons preveu el decret pendent d'aprovació

155.000

Nombre total d'ocellets que es podran capturar fins al 2018, data en la qual acabaran aquestes autoritzacions

377.631

Captures que es permetran aquest any a tot Espanya segons l'acordat entre el Govern central i la Unió Europea

144.139

Nombre pactat de captures que es podran fer aquest any a Andalusia

El Departament d'Agricultura replica que torna a autoritzar les captures de les petites aus (fringíl·lids) perquè s'ha arxivat l'expedient que va obrir la Unió Europea arran de la denúncia dels ecologistes contra els permisos concedits l'any 2011. I ara, Agricultura no té por de cometre una il·legalitat.

"Hem acatat la doctrina de la Unió Europea, i hem complert escrupolosament la llei. Si la UE ens hagués dit que el que fem no és correcte, hauríem fet enrere aquesta mesura", diu Jordi Ruiz-Olmo, responsable de les activitats cinegètiques del Departament d'Agricultura.

"Hem posat fi al greuge que suposava que els aficionats ocellaires poguessin fer aquestes captures a València i a Andalusia i aquí no", afegeix Ruiz-Olmo.

D'on ve el lídri analitzat a la Unió Europea? El 2011 els ecologistes van denunciar a la UE que el Govern havia autoritzat la captura d'espècies que estaven protegides en la llei catalana. Però, en realitat, la Generalitat s'havia cobert l'esquena amb una modificació prèvia de la llei de protecció dels animals (introduïda gràcies a la llei omnibus) que li va permetre treure aquestes aus del catàleg català d'espècies protegides. I

va ser així com es va arxivar la denúncia a la Unió Europea. "Aquestes aus estaven sobreprotegides", resumeix Ruiz-Olmo.

Però tot això no convenç els ecologistes, que s'han erigit en defensors d'aquestes aus. "Les captures són traumàtiques i es poden considerar un abús i una tortura vital: és un fet èticament inacceptable", argumenta Marta Gumà.

"A l'empara de pràctiques tradicionals es permet capturar de la naturalesa aus que estan en retrocés. I això és inacceptable",

afegeix. Depana afirma a més que és molt discutible que es pugui garantir la cria en captivitat d'aquests ocellers, i denuncia la falta de controls sobre les activitats de presa de les aus (que ha estat objecte durant anys de grans polèmiques i conflictes per fer servir el vèsc, un sistema no selectiu).

Jordi Ruiz-Olmo, el tècnic d'Agricultura, contesta a Depana que les quotes de captures que s'autoritzaran són relativament baixes i respecten el criteri de limitar-les a un màxim d'un 1% de

DECRET PREVIST

Agricultura permetrà la presa de 53.000 ocells per al que queda d'any

REACCIONS EN CONTRA

Els conservacionistes rebutgen la mesura perquè afecta tres espècies en declivi

la mortalitat natural anual de les aus, seguint el criteri de FICO. A més, diu, a partir del 2019 les aus cantadores procediran de la cria en captivitat.

La Generalitat no relaciona el declivi de les aus nidificants amb el comportament dels ocellaires. "La disminució de les poblacions d'aquestes aus es deu a la transformació dels seus hàbitats, i no als permisos de captura", afegeix Ruiz-Olmo, qui recorda que fins al 2011 es van permetre moltes més captures (de més de sis milions anuals). "Estem molt lluny del que es va arribar a autoritzar", diu.

Mentrestant, l'Institut Català d'Ornitologia està fent un estudi per comprovar la viabilitat de la cria d'aquestes aus en captivitat. En aquest punt, Ruiz-Olmo admet les incerteses tècniques, atesa la falta de precedents. De fet justifica les dificultats que podem sorgir amb l'argument que, "fins a l'any 2011, només es podia capturar aus mascles, per la qual cosa no sabem com es reproduïen aquestes aus en captivitat".

Si es concreta la represa de les captures, Depana no descarta tornar a presentar denúncies.

CONSULTI MÉS INFORMACIÓ I ELS SONS DELS OCELLS AL CANAL: www.lavanguardia.com/natur@

Els ocellaires, escèptics

Desenes de concursos de cant d'ocells s'organitzen anualment a Catalunya, on aquestes exhibicions són molt populars, sobretot a l'àrea metropolitana.

Els ocellaires afirmen que els permisos que concedirà la Generalitat no suposen cap perill per aquestes espècies. "Cada any neixen uns vuit milions d'ocells fringíl·lids; si s'autoritza la captura d'un 1%, això suposaria que podem agafar uns

80.000 ocells, i només n'autoritzen 53.000 aquest any. Per tant, això no afecta l'espècie, és un nombre testimonial", diu Francisco Piera, president de la Federació Catalana de Caça.

Piera ressalta que s'autoritzarà captures de mascles i femelles, la qual cosa propiciarà la cria en captivitat.

No obstant això, Fèlix d'Aquesta cria depèn dels estudis en marxa a càrrec de l'Institut Català d'Ornitologia

(ICO). "Creiem que hi ha espècies que seran difícils de criar en captivitat, i haurem de veure quants exemples podran disposar", pronostica. Els ocellaires afronten amb cert escèpticisme la previsió que el 2018 cessaran les captures en la naturalesa. "No s'ha iniciat la cria en captivitat i no sabem què passarà en el futur. Haurem d'esperar a veure el resultat de la cria en captivitat", diu Piera.

Pinsà comú

Fringilla coelebs

Longitud	14 a 16 cm
Envergadura	24,5 a 28,5 cm
Longevitat	6,86 anys en llibertat

Espècie originària de Suècia, les femelles emigren a l'hivern i els mascles es queden

Carpó verd

Característica doble banda alar blanca

El masde té el clatell blauós

Costats del cap i el pit vermellós

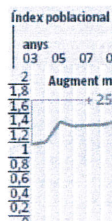
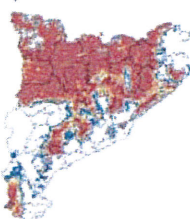
Les femelles i els exemplars joves són de color verd apagat

Habitual a les zones humides i muntanyoses i menys present en zones de clima mediterrani

POBLACIÓ NIDIFICANT

Catalunya De 500.000 a 738.000 individus madurs

Estat de conservació Preocupació menor

Índex poblacional anys 03 05 07 09 11 13
2
1,8
1,6
1,4
1,2
1
0,8
0,6
0,4
0,2
0

Augment moderat +25%

Europa De 130 a 240 milions de parelles
50% al 74% de la població mundial

Estat de conservació Segura

Passerell comú

Cannabina cannabina

Longitud	13 cm
Envergadura	21 a 25 cm
Pes	21 grams
Longevitat	3 anys en llibertat

Parts externes marrons

Cua llarga

Clatell grisós

Bec gris

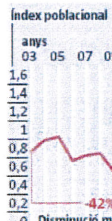
A l'estiu, els mascles tenen el front i el pit vermell

Distribuit en tota mena d'ambients oberts. És migrador i hivernant comú

POBLACIÓ NIDIFICANT

Catalunya De 152.000 a 328.000 individus madurs

Estat de conservació Vulnerable

Índex poblacional anys 03 05 07 09 11 13
1,6
1,4
1,2
1
0,8
0,6
0,4
0,2
0

Disminució moderada -42%

Europa De 10 a 28 milions de parelles
50% al 74% de la població mundial

Estat de conservació En declivi